

معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان
 ستاد توسعه فناوری های نانو و میکرو

گزارش اجرای برنامه توسعه فناوری های میکرو

دستگاه کوتینگ رول به رول

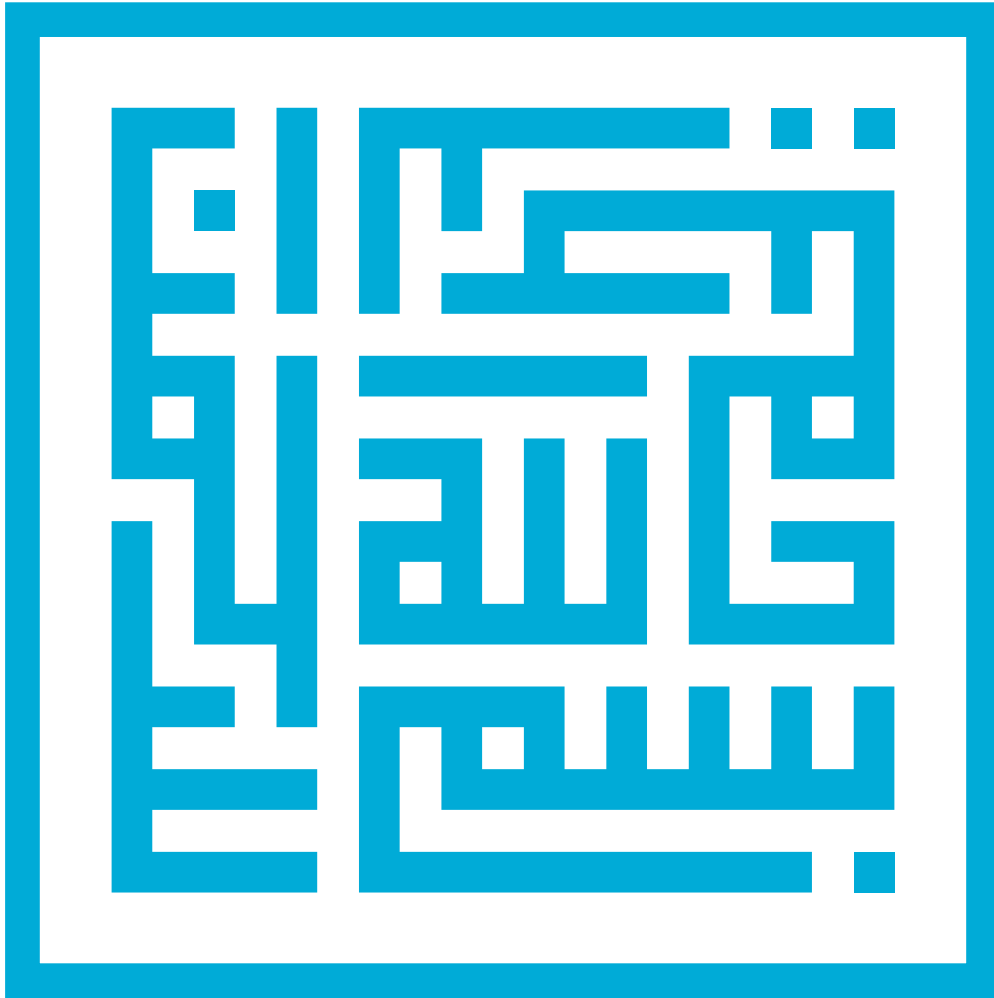

دستگاه اندازه گیری هموگلوبین

دستگاه تشخیص بیماری سل

دستگاه اندازه گیری هموگلوبین

دستگاه تشخیص بیماری سل

﴿ عنوان اصلی: گزارش اجرای برنامه توسعه فناوری های میکرو در سال ۱۴۰۲

﴿ ناشر: ستاد ویژه توسعه فناوری های نانو و میکرو

﴿ تهیه و تنظیم: گروه سیاست گذاری و ارزیابی

﴿ طراحی و صفحه آرایی: توسعه فناوری مهرویژن

﴿ زمان انتشار: تابستان ۱۴۰۳

﴿ نشانی دبیرخانه: تهران - صندوق پستی ۳۴۴-۱۴۵۶۵

﴿ تلفن: ۶۳۱۰۰

﴿ دورنگار: ۶۳۱۰۶۳۱۰

﴿ وب گاه: www.nano.ir

﴿ پست الکترونیکی: policy@nano.ir

فهرست مطالب

برنامه ۱. توسعه زنجیره ارزش فناوری میکروالکترونیک و نیمه‌هادی‌ها

- ۸ ■ حوزه سامانه‌های پایش خودتوان
- ۱۱ ■ حوزه الکترونیک چاپی
- ۱۲ ■ حوزه تراشه و مدارهای مجتمع
- ۱۳ ■ حوزه سلول‌های خورشیدی نانوساختار
- ۱۴ ■ حوزه باتری

برنامه ۲. توسعه زنجیره ارزش فناوری ابزارهای تشخیص بر بالین

فناوری میکرو اولین بار با پسوند الکترونیک به عنوان بخشی از تحقیقات علمی و در ادامه به عنوان یک صنعت مطرح شد. این صنعت که با نام صنعت نیمه هادی نیز شناخته می شود از دهه ۱۹۶۰ تاکنون همچنان یکی از صنایع پیشتاز در جهان است.

امروزه محور توسعه اقتصادی، صنعتی، نظامی و حتی اجتماعی کشورها در گرو صنایع و فناوری های پیشرفته ای است که عمدتاً محصولات آن ها در رشد و توسعه سایر صنایع نقش به سزایی دارد. فناوری میکرو هم در قالب فناوری و هم به صورت محصول نهایی در بخش هایی چون خودرو و حمل و نقل، بهداشت و سلامت، کشاورزی و دام و طیور، مواد غذایی و آشامیدنی، ارتباطات، انرژی و دفاعی ارزش افزوده بسیار داشته و راه حل عبور از گلوگاه های صنعتی، اجتماعی و ملی است. سرمایه گذاری در بخش تحقیق و توسعه این صنعت از بخش هایی چون دارو و زیست فناوری، نرم افزار و خدمات کامپیوتری، رسانه و تجهیزات و سخت افزارهای فناورانه سهم بیشتری از درآمد صنعت را به خود اختصاص می دهد. پیشرفت هایی که در این حوزه اتفاق افتاد، فرایند توسعه علمی را در دیگر زمینه ها نیز سرعت بخشید؛ به طوری که اطلاق فناوری میکرو دیگر منحصر به الکترونیک نیست. از سال ۲۰۲۰، می توان فناوری میکرو را در چهار گروه عمده مواد و ذرات، قطعات و ابزارها، سامانه ها و فرایندها تعریف کرد. متأثر از تحولات و پیشرفت هایی که در حوزه فناوری های میکرو در دنیا انجام شد، فناوری میکرو در ایران نیز در دهه ۱۳۷۰ مورد توجه سیاست گذاران قرار گرفت. طراحی برنامه های توسعه فناوری، راه اندازی ستادهای تخصصی و ورود صنعتی به تولید قطعات تنها بخشی از فعالیت های کشور در این حوزه است. متأثر از این برنامه ها، ظرفیت ها و تجربیات مناسبی در کشور ایجاد شده است که در کنار ایجاد زیرساخت های پژوهشی و تحقیقاتی، تربیت و آموزش نیروی انسانی از موفقیت های سه دهه اخیر کشور در حوزه فناوری میکرو است. با وجود تأخیر کشور در توسعه فناوری و تجاری سازی دستاوردهای فناوری میکرو، اهمیت و ضرورت این فناوری موجب شده است تا همچنان به عنوان یک انتخاب و اولویت راهبردی کشور شناخته شود. نکته حائز اهمیت در بازاریابی برنامه توسعه فناوری میکرو، هم پوشانی و نزدیکی بسیار زیاد آن با فناوری نانو است. مفاهیم، روش ها، ابزارها و زیرساخت ها، نوع تجربه پژوهشگران و محققان، فرایندهای تجاری سازی، نحوه ورود به صنعت و بسیار موارد دیگر اشتراک های فناوری میکرو و نانو است که در یک طیف اندازه شناسانه به سختی از یکدیگر جدا نگه داشته می شوند. کشور از ابتدای راه اندازی ستاد نانو (سال ۱۳۸۲) و با شکل گیری شبکه بسیار گسترده ای از فعالان و کنشگران تحقیقاتی و صنعتی، برنامه های متعدد و موفق در زمینه توسعه فناوری، توسعه محصول، توسعه بازار و راه اندازی و ایجاد برنامه های پیش برنده توسعه نانو تجربه و ظرفیت بسیار گران قدری را به همراه دارد که امکان تسری به فناوری میکرو و کاهش فاصله فناورانه و صنعتی به دنیا را فراهم می کند. با ابلاغ سند ملی توسعه علوم و فناوری نانو مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و هم زمان با آغاز دهه سوم فعالیت ستاد نانو، مأموریت های جدیدی برای ارتقای اثرگذاری اقتصادی-اجتماعی آن در نظر گرفته شد. در این راستا، ذیل ماده ۶ این سند با تأکید بر وجود زیرساخت های مشترک فناوری های میکرو با فناوری های نانو به ویژه در زمینه توسعه و تجاری سازی، ستاد نانو موظف به تدوین برنامه های اختصاصی شد و متعاقب آن عنوان ستاد به «ستاد توسعه فناوری های نانو و میکرو» تغییر یافت. در ادامه بخش های مختلف برنامه توسعه و تجاری سازی فناوری های میکرو و اقدامات صورت گرفته در سال ۱۴۰۲ بیان می شود.

خلاصه اقدامات و دستاوردها

توسعه زنجیره ارزش فناوری میکروالکترونیک و نیمه هادی ها

برگزاری نشست مشترک ستاد توسعه فناوری های نانو و میکرو و سندیکای شرکت های شناسایی و مکان یابی رادیویی در راستای معرفی و به هم رسانی توسعه دهندگان فناوری، متقاضیان و توسعه دهندگان کسب و کار با حضور مدیران عامل ۲۰ شرکت عضو این سندیکا

انعقاد تفاهم نامه همکاری بین ستاد توسعه فناوری های نانو و میکرو و سندیکای شرکت های شناسایی و مکان یابی رادیویی

برگزاری فراخوان مشترک ستاد توسعه فناوری های نانو و میکرو و بنیاد علم ایران (INSF) به منظور شناسایی فناوران، ارزیابی توانمندی ها و حمایت از پروژه های پژوهشی و طرح های توسعه محصول در حوزه «برداشت انرژی (Energy Harvesting)» دریافت و ارزیابی ۳۹ طرح، انتخاب ۵ طرح جهت تأمین مالی توسط کارگروه توسعه سرمایه انسانی ستاد و تأیید و مورد حمایت قرار گرفتن ۸ طرح از سوی بنیاد علم ایران

انجام طرح مطالعاتی «بررسی و ارزیابی الکترودهای الکترونیک چاپی برای حسگرهای الکتروشیمیایی» با هدف بررسی انواع الکترونیک های چاپی، روش های ساخت، بسترها و جوهرهای مورد استفاده، نوع طراحی الکترودها و نیز بررسی الکترودها و حسگرهای تولید شده به روش چاپی با تمرکز بر کاربرد و ساختار آن ها

تعریف طرح رصد و ارزیابی بازار و کاربردهای حسگرها و الکترودهای الکترونیک چاپی و مشخص کردن ۱۰ محصول منتخب

آغاز به کار کمیته فنی متناظر الکترونیک چاپی، در راستای همکاری ستاد توسعه فناوری های نانو و میکرو با «دفتر مطالعات تطبیقی و مشارکت در تدوین استانداردهای بین المللی سازمان ملی استاندارد ایران»

برگزاری اولین نشست تخصصی کمیته فنی متناظر الکترونیک چاپی با هدف بررسی و اظهار نظر در مورد پیش نویس استانداردهای سازمان بین المللی الکتروتکنیک (IEC) (اسفند ۱۴۰۲)

رصد فناوری های نوظهور میکرو و شناسایی فناوری های مرتبط

تدوین گزارش های بررسی مسیر پیشرفت و چالش های اصلی میکروالکترونیک در آینده، بررسی معیارهای اثرگذار و نیازمندی های تحقیقاتی در حوزه فناوری های آینده میکروالکترونیک

برگزاری نشست مشترک در راستای معرفی و به هم رسانی توسعه دهندگان فناوری، متقاضیان و توسعه دهندگان کسب و کار حوزه میکروالکترونیک و دریافت نقطه نظرات فعالان این حوزه (اسفند ۱۴۰۲)

انعقاد قرارداد میان شرکت رویال توسعه پایدار و سایپا آذین در خصوص تجاری سازی سنسور گرم کن صندلی خودروی اطلس مبتنی بر فناوری الکترونیک چاپی با حضور معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری (آذر ۱۴۰۲)

انعقاد تفاهم نامه با مرکز همکاری های تحول و پیشرفت ریاست جمهوری با هدف همکاری و مشارکت در زمینه توسعه فناوری میکروالکترونیک و شکل گیری صنعت نیمه هادی در کشور، به منظور توسعه زیست بوم نوآوری حوزه میکروالکترونیک

افزایش مقیاس سلول های خورشیدی نانو ساختار از سلول به ماژول با حمایت ستاد توسعه فناوری های نانو و میکرو و ساخت ماژول پروسکاتی توسط شرکت توسعه فناوری شریف سولار با بازده ۹٫۲۶٪ و با بهره گیری از روش برش لیزری و به صورت کاملاً پیرینتی با استفاده از روش های صنعتی (استفاده از الکتروود کربن به جای طلا)

تهیه و انتشار پیوسته مقالات تخصصی از طریق وبگاه و صفحات شبکه باتری نانو ایران (شبنام) در شبکه های اجتماعی

برگزاری دوره مقدماتی آشنایی با پتنت برای تیم های پژوهشی و تیم های فناور (حضور یک روزه)

برگزاری دوره حرفه ای جستجوی پتنت برای تیم های پژوهشی و تیم های فناور (حضور یک روزه)

همکاری شبنام با رویداد باتری لیتومی شریف و رویداد فن - چالش باتری لیتیوم - هوا

تدوین ۳۹ گزارش عمومی در حوزه بررسی فناوری های اصلی حوزه باتری

تهیه بانک داده از فناوری های اصلی حوزه باتری شامل دسته بندی، مزایا، معایب و چالش ها، وضعیت تجاری سازی، سطح بلوغ فناوری، روش های بهبود و ارتقا و مزایا و معایب هر روش

تهیه بانک داده از پژوهشگران حوزه باتری با استفاده از اطلاعات استخراج شده از مقالات

تدوین گزارش های فناوری در حوزه های آند سیلیکونی، الکترولیت حالت جامد و باتری لیتیوم - سولفور

خلاصه اقدامات و دستاوردها

توسعه زنجیره ارزش فناوری میکروالکترونیک و نیمه هادی ها (ادامه)

تدوین سه سند درخواست پروپزال با موضوعات آند سیلیکونی، کاتدهای بدون کبالت و باتری سدیم-یون

اجرای ۳ طرح پژوهشی با کیفیت با حمایت شبنا

توسعه زیرساخت ها و تجهیزات ۳ آزمایشگاه تخصصی باتری لیتیوم-یون (آزمایشگاه شرکت پارتیان باتری نوین، آزمایشگاه ذخیره انرژی پردیس دانشکده های فنی دانشگاه تهران و آزمایشگاه فیزیک ادوات نانومتری (NSPL) دانشگاه شریف)

حمایت شبنا از ۴ شرکت و هسته فناور

توسعه زنجیره ارزش فناوری ابزارهای تشخیص بر بالین

تعریف طرح مطالعاتی شناسایی فعالان حوزه ابزارهای تشخیص بر بالین در راستای تشکیل سبد تقاضاها و مشتریان پیشرو در حوزه توسعه فناوری

در دستور کار قرار گرفتن مطالعه یکی از دستگاه های آنالایزر خون (ABBOTTi-STAT) که نتایج تشخیصی را با کیفیت آزمایشگاهی در چند دقیقه بر بالین بیمار ارائه دهد برای شناخت نیازهای کشور در حوزه ابزارهای تشخیص بر بالین

تعریف مطالعه جامع به منظور تدوین درخت فناوری ابزارهای تشخیص بر بالین (POCT) با هدف ارتقای دانش فنی و آشنایی با ابعاد مختلف و پتانسیل ها و تعیین فناوری های کلیدی این حوزه

برگزاری فراخوان آزمون های تشخیص بر بالین با همکاری شبکه تبادل فناوری (InnoTEN) و راه یابی ۱۰ طرح به مرحله داوری نهایی از ۴۵ طرح دریافتی و انتخاب ۳ طرح برای دریافت حمایت های لازم

برگزاری فراخوان آزمون های تشخیص بر بالین با همکاری بنیاد علم ایران و وارد شدن ۱۰ طرح برگزیده به مرحله غربالگری نهایی از میان طرح های ارسالی و حمایت مالی از ۵ طرح توسط ستاد و حمایت از ۷ طرح توسط بنیاد علم

برگزاری اولین نشست از مجموعه نشست های فعالان حوزه تشخیص بر بالین با حضور اساتید دانشگاه و مؤسسات تحقیقاتی و فناوران متخصص و تعدادی از شرکت های فعال این حوزه و تشریح سیر تاریخی و ظهور حوزه تشخیص بر بالین، فرصت ها و وضعیت ایران در این عرصه (اسفند ۱۴۰۲)

چشم انداز

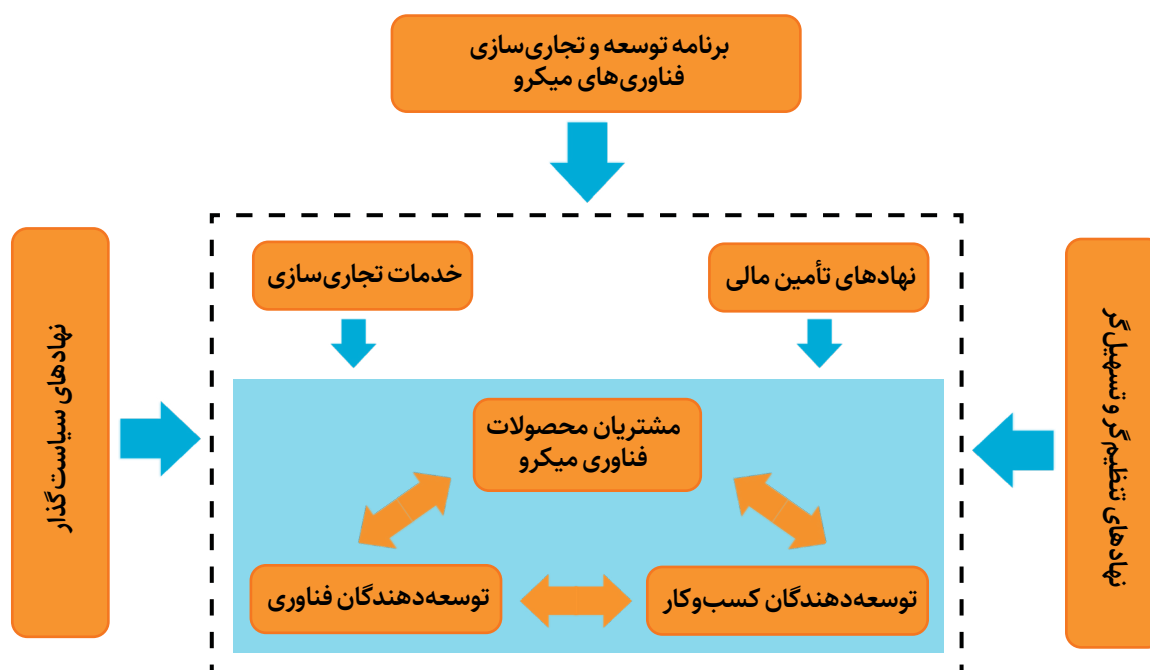
در سال ۱۴۱۲، توسعه و تولید محصولات مبتنی بر فناوری های میکرو باعث تقویت اقتصاد، توسعه نوآوری و تولید ثروت در کشور می شود. این محصولات با ورود به بازارهای کشور، موجب ارتقای کیفیت زندگی ایرانیان می شود و با ورود به بازارهای خارجی، کشور را در جرگه کشورهای برتر تولیدکننده این محصولات در منطقه غرب آسیا قرار می دهد.

هدف کلان

گسترش زنجیره های ارزش فناوری های میکرو منتخب شامل شرکت های دارای تنوع محصول، سهم بازار و قدرت رقابت در عرصه بین المللی با تکیه بر تحقیق و توسعه داخلی

ذی نفعان

ذی نفعان توسعه فناوری میکرو در کشور در شکل ۱ نشان داده شده است.

شکل ۱- ذی نفعان توسعه زنجیره ارزش فناوری میکرو در ایران

حوزه های تمرکز

- میکروالکترونیک و نیمه هادی ها^۱
- آزمون های تشخیص بر بالین^۲

برنامه ها و فعالیت ها

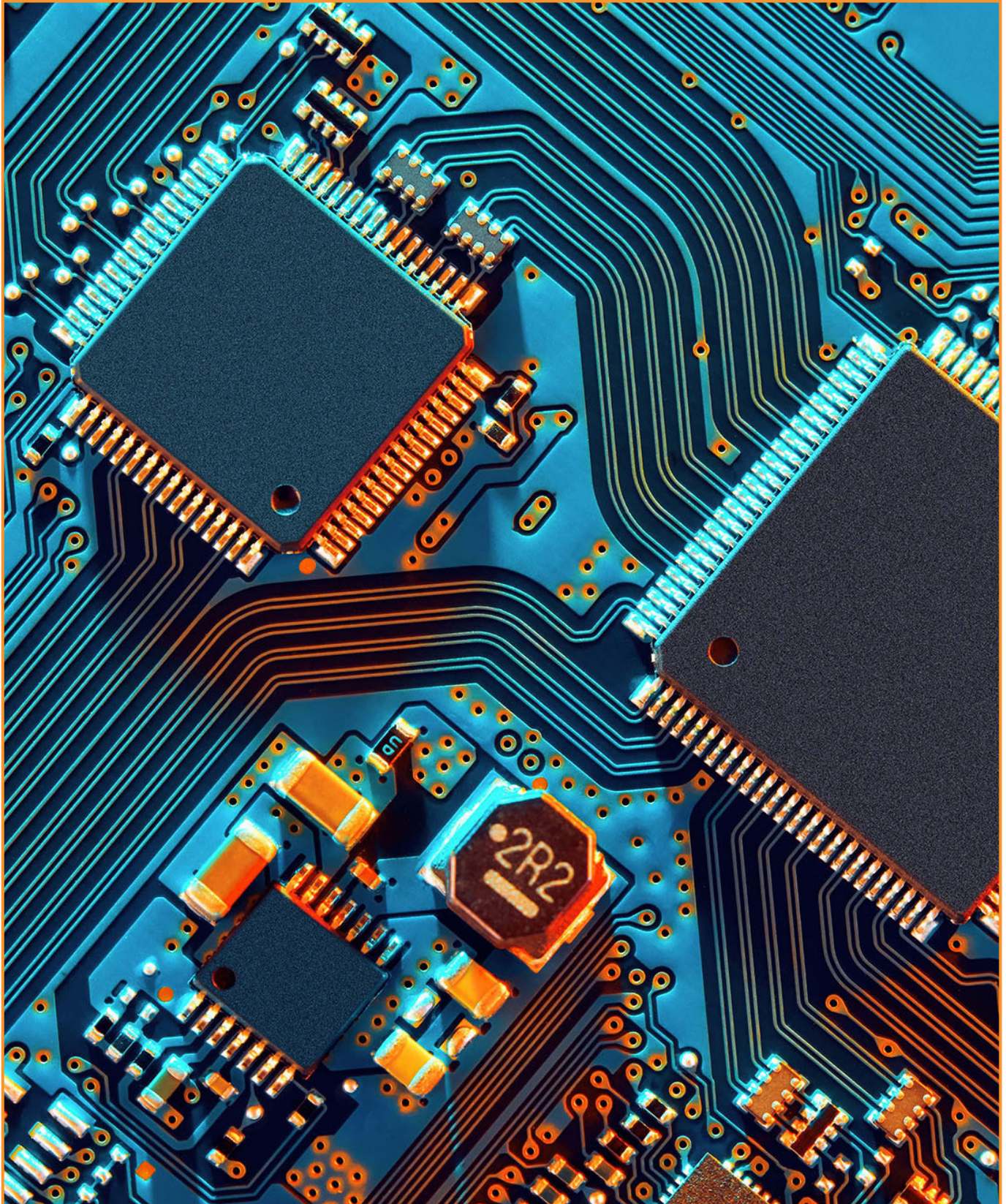
در ادامه فعالیت های صورت گرفته در سال ۱۴۰۲ در راستای برنامه توسعه زنجیره ارزش هر یک از حوزه های تمرکز فوق الذکر بیان می شود.

۱- Microelectronics and Semiconductors

۲- Point Of Care Test (POCT)

برنامه ۱

توسعه زنجیره ارزش فناوری میکروالکترونیک و نیمه هادی ها

صنعت میکروالکترونیک و فناوری های مربوط به آن (به ویژه بعد از ظهور نیمه رسانایی مانند سیلیکون) در چند دهه گذشته رشدی بسیار شتاب دار داشته و توانسته نقشی کِشنده نسبت به دیگر صنایع نیز داشته باشد. تجارت نیمه هادی ها بعد از نفت خام، نفت پالایش شده و خودرو، چهارمین تجارت بزرگ جهان است. پیشرفت فناوری میکروالکترونیک نقش محوری در توسعه اقتصادی، صنعتی، نظامی و حتی اجتماعی ایفا می کند. امکان کوچک سازی، هوشمندسازی، چندمنظوره سازی و افزایش سرعت در سیستم های الکترونیکی را فراهم می نماید و ارزش افزوده قابل توجهی برای نقش آفرینان و ذی نفعان ایجاد می کند. میزان کسب و کاری که فروش محصولات میکروالکترونیک در سایر صنایع الکترونیک در دنیا در سال ایجاد می کند؛ رقمی متجاوز از دو هزار میلیارد دلار است و این اهمیت استراتژیک این صنعت را در حال و آینده نشان می دهد. با توجه به اهمیت میکروالکترونیک به عنوان صنعتی راهبردی در طی دهه های گذشته، اقداماتی در کشور در ابعاد سیاست گذاری، سرمایه گذاری، نهادسازی و ساخت نمونه با تولید آزمایشی صورت پذیرفته است. در ادامه فعالیت های صورت گرفته در سال ۱۴۰۲ در چند محور ذیل بیان می شود.

- ۱- حوزه سامانه های پایش خودتوان
- ۲- حوزه الکترونیک چاپی
- ۳- حوزه تراشه و مدارهای مجتمع
- ۴- حوزه سلول های خورشیدی نانو ساختار
- ۵- حوزه باتری

حوزه سامانه های پایش خودتوان

دستگیره درب هوشمند
(شرکت توسعه فناوری نانو الکترونیک کران)

زنجیره ارزش پایش و اندازه گیری مستمر متغیرها، سنجه ها و شاخص های محیطی، بیولوژیک و پاتوژنیک مجموعه ای از فناوری ها، محصولات و زیرساخت ها هستند. روند پرسرعت گسترش کاربرد اینترنت اشیا بر سنسورها، ابزارها و سامانه های این حوزه بسیار اثرگذار است. جمع آوری اطلاعات، پردازش، ذخیره سازی و ارسال مشخصه های محیطی با در نظر گرفتن رویکرد IoT به عنوان گلوگاه های فناورانه در زنجیره ارزش سامانه های پایش از راه دور شناخته شده اند که توسعه فناوری های میکرو و نانوالکترونیک راه حل های بسیار خوبی را پیش روی توسعه دهندگان محصول قرار داده است. در سال ۱۴۰۲ در راستای توسعه سامانه های پایش خودتوان اقدامات زیر صورت گرفت:

■ نشست با فعالان حوزه سامانه ها و ابزارهای پایش خودتوان

در سال ۱۴۰۲ در راستای معرفی و به هم رسانی توسعه دهندگان فناوری، متقاضیان و توسعه دهندگان کسب و کار، نشست مشترک ستاد توسعه فناوری های نانو و میکرو و سنسورهای شرکت های شناسایی و مکان یابی رادیویی برگزار شد. در این نشست که با حضور مدیران عامل ۲۰ شرکت عضو این سندیکا برگزار شد، توضیحاتی پیرامون برنامه های حمایتی ستاد از پروژه های تحقیق و توسعه ارائه شد. پس از آن، برنامه توسعه فناوری های میکرو معرفی و گزارشی از فناوری ها و روندهای حوزه پایش مستمر خصوصاً موضوع فناوری های خودتوان ارائه و به تبیین اهمیت موضوع پایش مستمر و هوشمندسازی در صنایع اولویت دار ستاد پرداخته شد. سندیکا هم با معرفی فعالیت شرکت های خود و بیان چالش های پیش روی توسعه این فناوری از همکاری با ستاد استقبال کرد. در نهایت در راستای توسعه همکاری در زمینه های تخصصی و بهره مندی از دانش و تجربه خبرگان، تفاهم نامه همکاری بین ستاد و سندیکا در زمینه های زیر منعقد شد:

- همکاری در زمینه ترویج فعالیت ها و برگزاری کارگاه ها، رویدادها، نمایشگاه، دوره ها و وبینارهای آموزشی مرتبط؛
- همکاری در تولید محتوا، کتب، مقالات و نشریات مرتبط با حوزه های مشترک؛
- توسعه دانش بومی در حوزه اینترنت اشیا و فناوری های نوین مرتبط و همکاری در پروژه های مختلف.

حمایت از طرح های برداشت انرژی

در سال ۱۴۰۲، ستاد توسعه فناوری های نانو و میکرو و بنیاد علم ایران (INSF)، به منظور شناسایی فناوران، ارزیابی توانمندی ها و حمایت از پروژه های پژوهشی و طرح های توسعه محصول طی فراخوانی مشترک، فناوران و فعالان در حوزه «برداشت انرژی (Energy Harvesting)» را به ارسال طرح های توسعه فناوری، باز و کسب و کار خود دعوت نمودند. دانشگاه های شهید بهشتی، تهران، صنعتی شریف، صنعتی امیرکبیر، علم و صنعت، خواجه نصیرالدین طوسی، امام حسین (ع)، صنعتی اصفهان، شیراز، خوارزمی، تبریز، شهید چمران اهواز، بین المللی امام خمینی (ره)، صنعتی نوشیروانی بابل، کاشان، یزد، شهرکرد، زابل، آیت الله بروجردی (ره) و آزاد واحد کرج در زمره مرکز دانشگاهی و پژوهشگاه رویان، پژوهشگاه نیرو، پژوهشگاه مواد و انرژی و سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران از مراکز علمی و پژوهشی ارسال کننده طرح های منتخب بودند. پس از دریافت و ارزیابی ۳۹ طرح ارسال، ۵ طرح (به شرح جدول ۱) جهت تأمین مالی توسط کارگروه توسعه سرمایه انسانی ستاد انتخاب و ۸ طرح (به شرح جدول ۲) از سوی

بنیاد علم ایران تأیید شدند و مورد حمایت قرار گرفتند. لازم به ذکر است دانشگاه امیرکبیر با شش طرح و پژوهشگاه نیرو با دو طرح، بیشترین طرح های منتخب بودند. طرح های منتخب این فراخوان که با موفقیت به اجرا برسند؛ علاوه بر حمایت مالی بلاعوض، در اولویت حمایت های آتی ستاد توسعه فناوری های نانو و میکرو جهت توسعه محصول و کسب و کار قرار خواهند گرفت. همچنین پس از داوری از تیم های برتر جهت ساخت نمونه محصول حمایت می شود.

جدول ۱- طرح های منتخب و مورد حمایت ستاد نانو در فراخوان مشترک بنیاد علم و برنامه میکرو در حوزه برداشت انرژی (سال ۱۴۰۲)

ردیف	عنوان طرح	مجری	نهادهای مربوطه
۱	طراحی و ساخت برداشت کننده انرژی پیزوالکتریک به روش تحریک مغناطیسی در برداشت انرژی از ارتعاشات پل ناشی از عبور وسیله نقلیه	مهدی دهستانی	دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل
۲	برداشت انرژی از امواج رادیویی در شبکه مخابراتی بدون سلول با ورودی و خروجی های انبوه (۶G/۵G) به منظور تأمین توان دستگاه های اینترنت اشیا انبوه	عباس محمدی	دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۳	ساخت نانو ژنراتور پوشیدنی پیزو-تریپوالکتریک با قابلیت بهره گیری از خروجی انرژی الکتریکی در توسعه حسگرهای خود شارژشونده	روح الله باقرزاده	دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۴	طراحی و ساخت یک سامانه برداشت انرژی پهن باند دورانی با رزوناتور آگزیتریک جهت نصب روی محور قطار باری	داود یونسیان	دانشگاه علم و صنعت ایران
۵	تولید نخ پیزوالکتریک جهت بافت پارچه مورد استفاده در برداشت انرژی	حسین فشندی	دانشگاه صنعتی اصفهان

جدول ۲- طرح های منتخب و مورد حمایت بنیاد علم در فراخوان مشترک بنیاد علم و برنامه میکرو در حوزه برداشت انرژی

ردیف	عنوان طرح	مجری	نهادهای مربوطه
۱	ارزیابی ترمیم زخم به کمک میدان های الکتریکی مبتنی بر الکتریسیته تماسی در تلفیق با هیدروژل های دارای خاصیت رسانایی الکتریکی	حامد دائمی	پژوهشگاه رویان
۲	نانوژنراتور فراماده-تریپوالکتریک مبتنی بر چاپ سه بعدی برای کاربردهای برداشت انرژی	پرینسا فخری	پژوهشگاه نیرو
۳	طراحی و ساخت نانوژنراتور هیبریدی تریپوالکتریک/پیزوالکتریک/الکترومغناطیس به عنوان یک سنسور خود توان جهت استفاده در خانه و شهر هوشمند	نگین معنوی زاده	دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی
۴	ساخت نانو ژنراتور پوشیدنی پیزو-تریپوالکتریک با قابلیت بهره گیری از خروجی انرژی الکتریکی در توسعه حسگرهای خود شارژشونده	روح الله باقرزاده	دانشگاه صنعتی امیرکبیر

ادامه جدول ۲- طرح های منتخب و مورد حمایت بنیاد علم در فراخوان مشترک بنیاد علم و برنامه میکرو در حوزه برداشت انرژی

ردیف	عنوان طرح	مجری	نهادهای مربوطه
۵	طراحی و ساخت آرایه الکتروود پرینتی مبتنی بر کاغذ ۳-D-origami و مکسین برای اندازه گیری هم زمان چند بیومارکر سرطان در خون	سید مرتضی حسینی	دانشگاه تهران
۶	طراحی و ساخت یک سامانه برداشت انرژی پهن باند دورانی با رزوناتور آگرتیک جهت نصب روی محور قطار باری	داود یونسیان	دانشگاه علم و صنعت ایران
۷	یکپارچه سازی نانوژنراتور تریبو الکترونیک و ابرخازن به منظور تأمین انرژی پایدار و تجدید پذیر برای سنسورها و دستگاه های مرتبط با اینترنت اشیا	زهرا حسینی	دانشگاه شیراز
۸	ساخت منبع تغذیه DC پرتابل با استفاده از برداشت انرژی از میدان الکترومغناطیسی خطوط انتقال فشارقوی	بهرام رشیدی	دانشگاه آیت الله بروجردی (ره)

الکترونیک چاپی فرایندی است که در آن از فناوری چاپ برای تولید انواع کالاهای الکترونیکی مانند حسگرها، مدارهای الکترونیکی، نمایشگرها و... بر روی بستری مختلف استفاده می شود و طبق استانداردهای صنعت الکترونیک فرایندی کم هزینه است. در این فرایند معمولاً از روش های رایج چاپ برای ایجاد الگوی مورد نظر توسط جوهرهای از نظر الکتریکی کارا، بر روی بستر استفاده می شود. پیش بینی می شود که بازار در حال گسترش الکترونیک چاپی در سال های آینده به سرعت رشد کند و آن را به یکی از اولین صنایع در حال رشد در جهان تبدیل کند. در سال ۱۴۰۲ در راستای توسعه زیست بوم الکترونیک چاپی، اقداماتی صورت گرفته است که در ادامه بیان می شود.

■ طرح های مطالعاتی

● بررسی و ارزیابی الکتروادهای الکترونیک چاپی برای حسگرهای الکتروشیمیایی

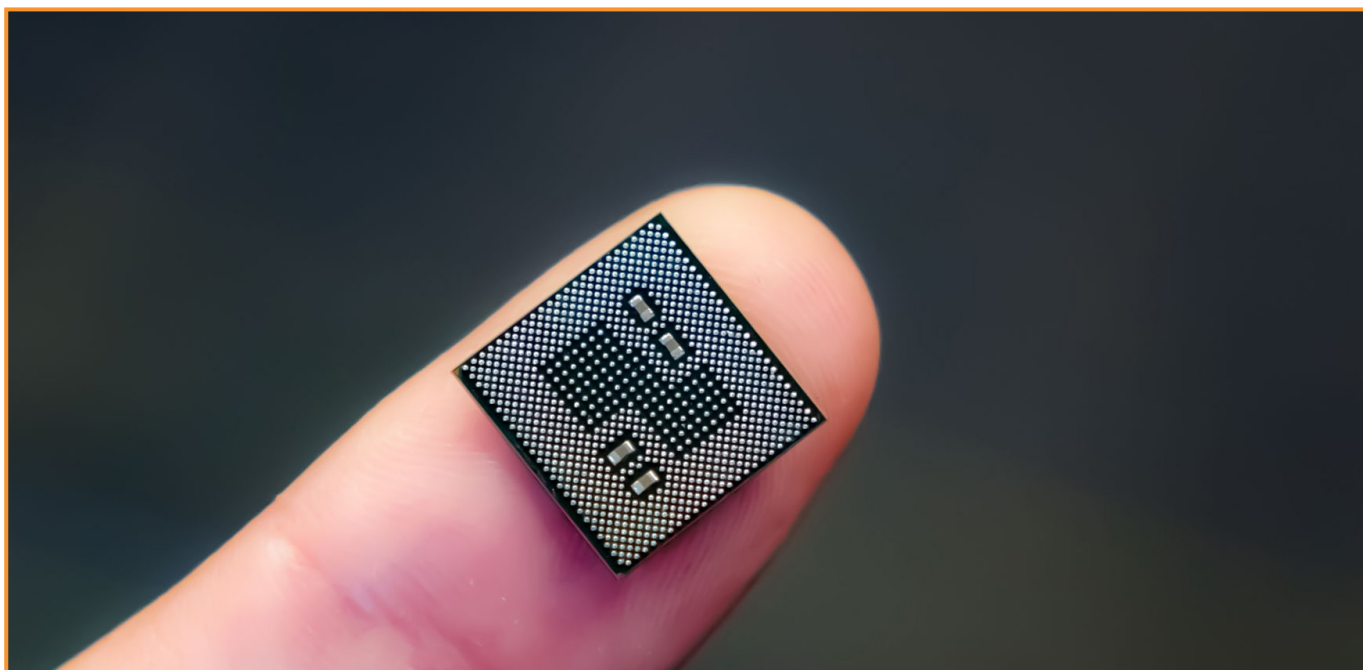
هدف این طرح، بررسی انواع الکترونیک های چاپی، روش های ساخت، بسترها و جوهرهای مورد استفاده، نوع طراحی الکترودها و نیز بررسی الکترودها و حسگرهای تولید شده به روش چاپی با تمرکز بر کاربرد و ساختار آن هاست. این طرح به منظور رصد فناوری های نوظهور و شناسایی فناوری های میکرو آن ها و تحلیل عملکرد توسعه دهندگان و شناسایی شرکت های برتر ذیل توسعه فناوری و توسعه محصول صورت گرفت.

● رصد و ارزیابی بازار و کاربردهای حسگرها و الکتروادهای الکترونیک چاپی

در سال ۱۴۰۲ با توجه به لزوم پایش در راستای توسعه بازار الکترونیک چاپی، طرح رصد و ارزیابی بازار و کاربردهای حسگرها و الکتروادهای الکترونیک چاپی تعریف شد و مقرر شد علاوه بر بررسی حجم بازار جهانی و داخلی، ۱۰ محصول منتخب مشخص شود. در بررسی بازار جهانی به ارزیابی روندهای جهانی، محرک ها و محدودیت های بازار، معرفی بازیگران اصلی، بررسی زنجیره ارزش و عوامل مؤثر بر تولید و شناسایی گلوگاه های فناورانه آن و... پرداخته شده است. در بررسی بازار داخلی نیز تلاش های قبلی و کنونی، موانع فنی و رگولاتوری، پتانسیل بازار و... مطرح خواهد شد.

■ کمیته استاندارد در حوزه الکترونیک چاپی^۱

در سال ۱۴۰۲ در راستای همکاری ستاد فناوری های نانو و میکرو با «دفتر مطالعات تطبیقی و مشارکت در تدوین استانداردهای بین المللی سازمان ملی استاندارد ایران»، کمیته فنی متناظر الکترونیک چاپی آغاز به کار کرد. اولین نشست تخصصی این کمیته در اول اسفندماه ۱۴۰۲ برگزار شد. هدف این نشست، بررسی و اظهار نظر در مورد پیش نویس استانداردهای سازمان بین المللی الکتروتکنیک (IEC) است که در این راستا دریافت نظرات خبرگان در حال انجام است.

■ طرح های مطالعاتی

● طرح مطالعاتی رصد فناوری های نوظهور میکرو

در سال ۱۴۰۲، طرح مطالعاتی رصد فناوری های نوظهور میکرو تعریف و اجرا شد. تدوین گزارش های بررسی مسیر پیشرفت و چالش های اصلی میکروالکترونیک در آینده، بررسی معیارهای اثرگذار و نیازمندی های تحقیقاتی در حوزه فناوری های آینده میکروالکترونیک و... از مهم ترین نتایج به دست آمده است.

■ برگزاری نشست با فعالان حوزه میکروالکترونیک

در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نشست مشترکی در راستای معرفی و به هم رسانی توسعه دهندگان فناوری، متقاضیان و توسعه دهندگان کسب و کار حوزه میکروالکترونیک، برگزار و نقطه نظرات فعالان این حوزه دریافت شد...

■ انعقاد قرارداد تجاری سازی سنسور و گرم کن صندلی خودروی اطلس

در آذرماه سال ۱۴۰۲ با حضور معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری، قراردادی میان شرکت رویال توسعه پایدار و سایپا آذین در خصوص تجاری سازی سنسور و گرم کن صندلی خودروی اطلس مبتنی بر فناوری الکترونیک چاپی منعقد شد.

■ انعقاد تفاهم نامه با مرکز همکاری های تحول و پیشرفت ریاست جمهوری

در سال ۱۴۰۲ به منظور توسعه زیست بوم نوآوری حوزه میکروالکترونیک، تفاهم نامه ای با مرکز همکاری های تحول و پیشرفت ریاست جمهوری با هدف همکاری و مشارکت در زمینه توسعه فناوری میکروالکترونیک و شکل گیری صنعت نیمه هادی در کشور منعقد شد.

حوزه سلول های خورشیدی نانو ساختار

ماژول خورشیدی پروسکایتی تمام پیریت با برش لیزری
(شرکت توسعه فناوری شریف سولار)

در سال ۱۴۰۲ با حمایت های ستاد توسعه فناوری های نانو و میکرو، افزایش مقیاس سلول های خورشیدی نانو ساختار از سلول به ماژول تحقق پیدا کرد (شکل ۱). در همین راستا شرکت توسعه فناوری شریف سولار موفق به ساخت ماژول پروسکایتی شد. این ماژور متشکل از ۱۶ مینی ماژول با ابعاد $2,8 \times 2,8$ سانتی متر برای هر مینی ماژول است و برای نخستین بار در کشور با بهره گیری از روش برش لیزری (laser scribing) و به صورت کاملاً پیریتی، با استفاده از روش های صنعتی (استفاده از الکتروود کربن به جای طلا) ساخته شده است. بازده این ماژول ۹,۲۶٪ است. با توجه به استفاده از روش های صنعتی در ساخت این ماژول، هم اکنون ظرفیت ساخت خط تولید پایلوت آن با استفاده از تجهیزات ساخته شده در کشور وجود دارد. در سال ۱۴۰۲ در راستای تأمین مالی با استفاده از اعتبار مالیاتی برای اثبات فناوری در مقیاس نیمه صنعتی، طرح توسعه ماژول سلول خورشیدی نانو ساختار پروسکایتی به صندوق پژوهش و فناوری سرمایه گذاری خطرپذیر شرکت فولاد اکسیر فدک معرفی شد که مذاکرات در جریان است. همچنین تأمین مالی از مسیر سرمایه گذاری داخلی یا خارجی در سال ۱۴۰۳ دنبال خواهد شد.

حوزه باتری

دستگاه کوتینگ رول به رول
(شرکت همگر طوس)

ترویج و آموزش

- تهیه و انتشار پیوسته مقالات تخصصی از طریق وبگاه و صفحات شبکه باتری نانو ایران (شبنا) در شبکه های اجتماعی؛
- برگزاری دوره مقدماتی آشنایی با پنت برای تیم های پژوهشی و تیم های فناور (حضور یک روزه)؛
- برگزاری دوره حرفه ای جستجوی پنت برای تیم های پژوهشی و تیم های فناور (حضور یک روزه)؛
- همکاری با رویداد باتری لیتومی شریف؛
- همکاری با رویداد فن-چالش باتری لیتیوم- هوا.

رصد فناوری و بازار

- اقدام دیگر شبنا که از ابتدای شکل گیری این شبکه به صورت سازمان یافته انجام شده است، ایجاد گروهی از متخصصان حوزه باتری به منظور رصد فناوری است. در سال ۱۴۰۲ فعالیت های مرتبط رصد فناوری و بازار در حوزه های زیر توسط متخصصان شبکه تدوین شد:
- تدوین ۳۹ گزارش عمومی در حوزه بررسی فناوری های اصلی حوزه باتری؛
- تهیه بانک داده از فناوری های اصلی حوزه باتری شامل دسته بندی، مزایا، معایب و چالش ها، وضعیت تجاری سازی، سطح بلوغ فناوری، روش های بهبود و ارتقا و مزایا و معایب هر روش؛
- تهیه بانک داده از پژوهشگران حوزه باتری با استفاده از اطلاعات مستخرج از مقالات؛
- تدوین گزارش های فناوری در حوزه های آند سیلیکونی، الکترولیت حالت جامد و باتری لیتیوم-سولفور؛
- تدوین سه سند درخواست پروپزال^۱ با موضوعات آند سیلیکونی، کاتدهای بدون کبالت و باتری سدیم-یون.

پژوهش های باکیفیت

- مهم ترین طرح های پژوهشی باکیفیت مورد حمایت شبنا در حوزه باتری در سال ۱۴۰۲ در جدول ۳ درج شده است.

جدول ۳- مهم ترین طرح های پژوهشی باکیفیت در حوزه باتری (سال ۱۴۰۲)

ردیف	موضوع طرح	مجری	مرکز تحقیقاتی	برنامه همکار
۱	باز یافت باتری های لیتیوم-یون	دکتر خاچاطوریان	دانشگاه شریف	حمایت از تحقیقات
۲	باتری های حالت جامد لیتیومی	دکتر ابوطالبی	پژوهشگاه دانش های بنیادی	برنامه توسعه فناوری های بدیع
۳	باتری لیتیوم-سولفور	دکتر جباری	-	برنامه توسعه فناوری های بدیع

توسعه زیرساخت ها

در سال ۱۴۰۲ توسعه زیرساخت ها و تجهیزات ۳ آزمایشگاه تخصصی باتری لیتیوم-یون (آزمایشگاه شرکت پارتیان باتری نوین، آزمایشگاه ذخیره انرژی پردیس دانشکده های فنی دانشگاه تهران و آزمایشگاه فیزیک ادوات نانومتری (NSPL) دانشگاه شریف) صورت گرفت.

توسعه فناوری و نوآوری

مهم ترین شرکت ها و هسته های فناور حمایت شده توسط شبکه باتری نانو ایران در سال ۱۴۰۲ در جدول معرفی شده است.

جدول ۴- مهم ترین شرکت ها و هسته های فناور حمایت شده توسط شبکه باتری نانو ایران (سال ۱۴۰۲)

ردیف	نام شرکت	حوزه فعالیت	محل استقرار	دستاوردها
۱	کیمیا فناوران انرژی پارس	کاتدهای باتری لیتیوم-یون	پارک علم و فناوری سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران	<ul style="list-style-type: none"> راه اندازی خط تولید نیمه صنعتی دو محصول کاتد LFP و NCM-۵۲۳ تولید آزمایشگاهی محصول NCM-۶۲۲ عقد قرارداد امکان سنجی و تولید نیمه صنعتی محصول کاتد NCM-۶۲۲
۲	نانوگستران ارمغان دانش	سپراتور نسل جدید باتری لیتیوم-یون	پارک علم و فناوری سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران	<ul style="list-style-type: none"> طراحی و ساخت دستگاه پایلوت تولید موفق محصول در مقیاس پایلوت عقد قرار اثبات فناوری با یک شرکت صنعتی تولیدکننده باتری لیتیوم-یون اتمام موفق قرارداد اثبات فناوری با شرکت صنعتی تولیدکننده باتری لیتیوم-یون و دریافت نامه تأییدیه فنی ثبت PCT برای طراحی جدید دستگاه
۳	هسته فناور SiNAF	نسل جدید آند باتری لیتیوم-یون مبتنی بر سیلیکون	پارک علم و فناوری سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران	<ul style="list-style-type: none"> دستیابی به روش تولید بسیار ارزان قیمت و مبتنی بر تجهیزات ساده و در دسترس استفاده از مواد اولیه ارزان قیمت و در دسترس دستیابی به چگالی انرژی بیش از دو برابری نسبت به گرافیت سرعت دشارژ بسیار بالا (ده دقیقه) اقدام برای ثبت PCT با همکاری کانون پتنت ایران
۴	توسعه فناوری داریاتوان گستر	الکترولیت باتری لیتیوم-یون و باز یافت حلال NMP	پردیس فنی دانشگاه تهران	<ul style="list-style-type: none"> تولید الکترولیت باتری لیتیوم-یون در مقیاس آزمایشگاهی باز یافت حلال NMP خطوط تولید باتری لیتیوم-یون در مقیاس آزمایشگاهی

برنامه ۲ توسعه زنجیره ارزش فناوری ابزارهای تشخیص بر بالین^۱

دستگاه تشخیص بر بالین بیماری سل با روش تکثیر همدمای متصل به حلقه (LAMP) در پلتفرم میکروفلوئیدیک گریز از مرکز (شرکت فناوران ریزتراشه افق)

^۱- Point-of-care testing (POCT)

یکی از نقاط تمرکز اصلی برنامه میکرو که به دنبال بررسی روندهای جهانی و نیازهای کشور تعیین شد؛ آزمون های تشخیص بر بالین است. آزمون های تشخیص بر بالین بر توسعه فناوری ها، سگوها و ابزارهای تشخیص سریع، کمتر تهاجمی، ایمن، کم هزینه با سهولت انجام و تا حد امکان بدون نیاز به پیش پردازش متمرکز شده است. اقدامات صورت گرفته در این حوزه در سال ۱۴۰۲ در ادامه بیان می شود.

■ طرح های مطالعاتی

● طرح مطالعاتی شناسایی زیست بوم تشخیص بر بالین

در سال ۱۴۰۲ در راستای تشکیل سبد تقاضاها و مشتریان پیشرو در حوزه توسعه فناوری، طرح مطالعاتی شناسایی فعالان حوزه ابزارهای تشخیص بر بالین تعریف شد. در این راستا، بررسی پایگاه های معتبر علمی و بررسی زنجیره ارزش طراحی و تولید وسایط و ابزارهای آزمون های تشخیص بر بالین صورت می گیرد.

● طرح مطالعاتی دستگاه های آنالیز خون

در سال ۱۴۰۲، برای شناخت نیازهای کشور در حوزه ابزارهای تشخیص بر بالین، مطالعه یکی از دستگاه های آنالیز خون (ABBOTT i-STAT) که نتایج تشخیصی را با کیفیت آزمایشگاهی در چند دقیقه بر بالین بیمار ارائه دهد؛ در دستور کار قرار گرفت. این مطالعه، در نهایت در برگزاری فراخوان آینده این حوزه مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

● تدوین درخت فناوری

به منظور ارتقای دانش فنی و آشنایی با ابعاد مختلف و پتانسیل ها و تعیین فناوری های کلیدی این حوزه، مطالعه جامعی به منظور تدوین درخت فناوری POCT تعریف شد.

■ فراخوان های آزمون های تشخیص بر بالین

● فراخوان مشترک با شبکه تبادل فناوری

در سال ۱۴۰۲، فراخوان آزمون های تشخیص بر بالین با همکاری شبکه تبادل فناوری (InnoTEN) برگزار شد؛ از ۴۵ طرح دریافتی، تعداد ۱۰ طرح به مرحله داوری نهایی راه یافتند. در نهایت ۳ طرح برای دریافت حمایت های لازم انتخاب شدند. قابل ذکر است نحوه حمایت، متناسب با وضعیت کنونی و آتی طرح ها خواهد بود.

جدول ۵- طرح های منتخب فراخوان آزمون های تشخیص بر بالین برنامه توسعه فناوری میکرو (سال ۱۴۰۲)

ردیف	عنوان طرح	مجری	ارزیابی	نوع حمایت
۱	استفاده از تکنولوژی کریسپر در دتکشن کیت های مالتیپلکس ایزوترمال مولکولی	یوتاب ژن تشخیص	تأیید مشروط	اعتبار پژوهشی
۲	تشخیص بر بالین بیماری سل با روش تکثیر هم دمای متصل به حلقه (LAMP) در پلتفرم میکروفلوئیدیک گریز از مرکز	فناوران ریز تراشه افق	تأیید	اعتبار پژوهشی
۳	طراحی و ساخت نمونه مهندسی دستگاه تشخیص چندگانه موتاسیون های سرطانی بر اساس روش LAMP بر روی بستر میکروسیالات سانتریفیوژ	اسمعیل پیش بین (سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران)	تأیید	اعتبار پژوهشی
۴	طراحی و ساخت پلتفرم سنجش مارکر قلبی Troponin مبتنی بر کاغذ به روش سنجش ایمنوکروماتوگرافیک جانبی	ایده آل تشخیص آتیه	تأیید مشروط	تسهیلات
۵	طراحی و ساخت یک دستگاه تشخیص بیماری های عفونی با قابلیت تفکیک چندگانه با استفاده از تکثیر مولکولی همدم	مجتبی تقی پور (سامانه های ریز مقیاس زیستی شریف)	تأیید	اعتبار پژوهشی

● فراخوان مشترک با بنیاد علم ایران

در سال ۱۴۰۲، فراخوان آزمون های تشخیص بر بالین با همکاری بنیاد علم ایران برگزار شد. پس از دریافت و ارزیابی طرح های ارسالی، تعداد ۱۰ طرح برگزیده و به مرحله غربالگری نهایی وارد شدند. از این میان ۵ طرح (به شرح جدول ۶) به منظور تأمین مالی توسط ستاد و ۷ طرح (به شرح جدول ۷) از سوی بنیاد علم تأیید و مشمول حمایت شدند.

جدول ۶- طرح های منتخب و مورد حمایت ستاد نانو در فراخوان آزمون های تشخیص بر بالین (سال ۱۴۰۲)

ردیف	عنوان طرح	مجری	نهاد مربوطه
۱	کاربرد سیستم های کاغذی جهت تسهیل فرآیند جداسازی پلاسماي خونی و کوپل کردن انواع مختلفی از این سیستم ها جهت بهبود دقت در تشخیص سرطان از طریق آنالیز نمونه های مختلف انسانی	جواد تشخوریان	دانشگاه شیراز
۲	طراحی و ساخت کیت های ایمنونوکروماتوگرافی برای تشخیص بیماری تب کيو	مهدی گلچین	دانشگاه شهید باهنر کرمان
۳	توسعه بیوسنسورهای خودتوان مبتنی بر کاغذ با استفاده از سلول زیستی سوختی کاغذی تجهیز شده با سیستم های مدیریت توان و انتقال بی سیم جهت تعیین فاکتورهای خونی و ادراری	اسماعیل حیدری بفرئی	دانشگاه صنعتی اصفهان
۴	تشخیص عفونت HPV۱۶ بر روی پلتفرم بر پایه کاغذ با کمک نانو فناوری DNA	فرهاد بانی	دانشگاه علوم پزشکی تبریز
۵	طراحی و ساخت یک زیست حسگر رنگ سنجی مبتنی بر کاغذ برای تشخیص هم زمان پاتوژن های غذایی Shigella و Salmonella, Ecoli	مهدی رهایی	دانشگاه تهران

جدول ۷- طرح های منتخب بنیاد علم در فراخوان آزمون های تشخیص بر بالین (سال ۱۴۰۲)

ردیف	عنوان طرح	مجری	نهاد مربوطه
۱	طراحی و ساخت کیت های ایمنونوکروماتوگرافی برای تشخیص بیماری تب کيو	مهدی گلچین	دانشگاه شهید باهنر کرمان
۲	طراحی و ساخت یک زیست حسگر رنگ سنجی مبتنی بر کاغذ برای تشخیص هم زمان پاتوژن های غذایی Shigella و salmonella, Ecoli	مهدی رهایی	دانشگاه تهران
۳	توسعه بیوسنسورهای خودتوان مبتنی بر کاغذ با استفاده از سلول زیستی سوختی کاغذی تجهیز شده با سیستم های مدیریت توان و انتقال بی سیم جهت تعیین فاکتورهای خونی و ادراری	اسماعیل حیدری بفرئی	دانشگاه صنعتی اصفهان
۴	تشخیص عفونت HPV۱۶ بر روی پلتفرم بر پایه کاغذ با کمک نانو فناوری DNA	فرهاد بانی	دانشگاه علوم پزشکی تبریز
۵	طراحی و ساخت سامانه حذف تازی تصاویر ذرات متحرک در میکروفلسایتومتر	روح الله کریم زاده	دانشگاه شهید بهشتی
۶	حسگر ایمنی مبتنی بر تلفن هوشمند برای تشخیص بر بالین (PoC) سرطان ریه	لاله شریعتی	دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
۷	تشخیص ویروس HPV توسط تغییر در خصوصیات پلاسمونیک نانو ذرات فلزی در میانکنش با DNA ژنومی	سامان حسینخانی	دانشگاه تربیت مدرس

دانشگاه های شهید بهشتی، تهران، تربیت مدرس، علوم پزشکی اصفهان، صنعتی اصفهان، شیراز، علوم پزشکی تبریز و شهید باهنر کرمان و پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست فناوری و واکسن سازی رازی از جمله مراکز ارسال کننده طرح بودند. لازم به ذکر است طرح های منتخب این فراخوان که با موفقیت به اجرا برسند؛ علاوه بر حمایت مالی بلاعوض از حمایت های ستاد توسعه فناوری های نانو و میکرو جهت توسعه محصول و کسب و کار برخوردار خواهند شد.

■ برگزاری نشست با فعالان حوزه تشخیص بر بالین

در اسفندماه ۱۴۰۲، اولین نشست از مجموعه نشست های فعالان حوزه تشخیص بر بالین با حضور اساتید دانشگاه و مؤسسات تحقیقاتی و فناوران متخصص و تعدادی از شرکت های فعال این حوزه برگزار و سیر تاریخی و ظهور حوزه تشخیص بر بالین، فرصت ها و وضعیت ایران در این عرصه تشریح شد. در ادامه نمایندگان تعدادی از شرکت تولیدکننده محصولات تشخیصی مانند روزان آزما و شرکت ایده آل تشخیص آتیه، اساتید دانشگاه های برتر با سابقه فعالیت در این حوزه یا حوزه های مربوطه از دانشگاه های تهران، صنعتی شریف، صنعتی امیرکبیر، علم و صنعت، تربیت مدرس، نوشیروانی بابل، علوم پزشکی ایران، علوم پزشکی شهید بهشتی، انستیتو پاستور ایران و سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران نظرات خود را مطرح نمودند.

www.nano.ir

